

ПРОГРАМА
розвитку туризму і курортів у Закарпатській області
на 2027 – 2030 роки

I. Туризм, курорти та рекреація на Закарпатті: загальні положення

Програму розвитку туризму і курортів у Закарпатській області на 2027 – 2030 роки (далі – Програма) розробляється відповідно до основних вимог законів України «Про туризм», «Про курорти», «Про особисте селянське господарство» та спрямовано на реалізацію положень Стратегії розвитку Закарпатської області до 2027 року.

Сучасний туризм функціонує в умовах військового стану та конкуренції. Кожен район, місто, громада намагаються популяризувати свою туристичну привабливість в умовах війни.

Природно-ресурсний потенціал краю, вигідне географічне положення, наявність джерел мінеральних та термальних вод, багата культурно-історична спадщина є вагомими пріоритетами розвитку туризму, а відновлення, санаторно-курортне лікування, оздоровлення, психологічний відпочинок спрямовані на вітчизняних та іноземних споживачів.

Розвиток туристичної і транспортної інфраструктури на території Закарпатської області, забезпечення якості туристичного обслуговування відповідно до вимог сучасних стандартів є одним із завдань розвитку туристично-рекреаційної галузі регіону.

Розвиток туризму сприяє відновленню сил населення, підвищенню рівня зайнятості, диверсифікації національної економіки, збереженню і розвитку культурного потенціалу, збереженню екологічно безпечного навколишнього природного середовища, а також підвищує рівень інноваційності національної економіки, сприяє гармонізації відносин між різними країнами і народами.

Паспорт Програми наведено у додатку 1 до Програми.

II. Визначення проблем, на розв'язання яких спрямовано Програму

Туризм набуває масового характеру і вже став однією з провідних, високоприбуткових та найбільш динамічних галузей світового господарства. Туристична сфера сьогодні об'єднує понад 50 дотичних галузей, зокрема культуру, мистецтво, спорт, освіту, науку, фінанси, зв'язок, народні промисли, гастрономію тощо. Кожен учасник туристичного ринку намагається максимально популяризувати власний туристичний потенціал як на внутрішньому, так і на міжнародному ринках. А, отже, ця сфера передбачає максимальну консолідацію зусиль більшості учасників.

Туризм став однією з головних платформ для зміцнення контактів і встановлення добросусідських відносин, що сприяє зміцненню авторитету

регіону на вітчизняній та міжнародній аренах, залученню інвестицій та розвиває інфраструктуру, формує імідж території тощо.

Для органів державної влади створюються сприятливі умови щодо діяльності у туристично-рекреаційній сфері, що дозволить використовувати механізми для інвестування у масштабні, так і невеликі проекти.

Зростання потужностей туристично-рекреаційної інфраструктури за рахунок залучення внутрішніх та зовнішніх інвестицій має стати одним із пріоритетних напрямів соціально-економічного та культурного розвитку Закарпатської області. Кошти, які витрачає кожен турист у межах області, є прямою інвестицією у туристично-рекреаційний комплекс. Збільшення числа внутрішніх та в'їзних туристів повинно стати ефективним інструментом економічного зростання регіону.

Закарпатська область є стратегічно важливим культурним, політичним та економічним регіоном України. Маючи унікальне прикордонне розміщення та сусідство чотирьох країн Європейського Союзу, область може стати найбільшим туристично-відновлюючим та курортно-лікувальним регіоном Західної України. Природно-ресурсний потенціал разом з історико-культурною спадщиною, великими напрацюваннями у сфері туризму та рекреації сприяють визначенню пріоритетності індустрії туризму, оздоровлення, санаторно-курортного лікування, відпочинку як українських, так і іноземних туристів на території Закарпаття.

Мережа оздоровчих, рекреаційних та туристичних об'єктів на території Закарпатської області у період військового стану нараховує 1178 об'єктів (готелі, мотелі, пансіонати, туристичні бази, санаторії, сільські садиби тощо). В області одночасно можна розмістити близько 30000 осіб.

Територія області вважається сприятливим місцем для розвитку найрізноманітніших видів і форм туризму та відпочинку. Будь-який аналіз туристично-рекреаційних можливостей Закарпаття засвідчує, що область має передумови для перспективного розвитку культурно-пізнавального, лікувально-оздоровчого, спортивно-оздоровчого, гірськолижного, природничо-пізнавального, науково-освітнього, релігійного, мисливського, сільського, екологічного, водного, етнічного, ділового видів туризму.

III. Мета Програми

Метою Програми є організація та проведення заходів, які сприятимуть розвитку туристичної галузі області, створенню сучасної інфраструктури туризму, конкурентоспроможного на національному та міжнародному ринках туристичного продукту, підвищенню якості туристичних послуг, максимальному відновленню та задоволенню туристичних потреб мешканців області та її гостей, залученню інвестицій, ефективному використанню природного, історико-культурного та туристично-рекреаційного потенціалу, забезпеченню умов для повноцінного функціонування суб'єктів туристичної діяльності.

Основною метою Програми є створення системи, що забезпечить зростання туристичних потоків, зменшення безробіття, зацікавить потенційних інвесторів до створення туристичної інфраструктури на території області,

сприятиме соціально-економічному розвитку регіону як складової держави та поліпшення добробуту населення.

IV. Шляхи і засоби розв'язання проблем, обсяги та джерела фінансування:

утвердження образу Закарпаття як регіону туристично-відновлюючого, курортно-лікувального та рекреаційного значення. Просування туристичного бренду Закарпаття на внутрішньому та міжнародному туристичних ринках;

розвиток та вдосконалення туристично-рекреаційної інфраструктури;

створення конкурентоспроможного туристичного та санаторно-курортного продукту області, підвищення якості й розширення асортименту туристично-рекреаційних послуг;

проведення інформаційно-промоційної роботи щодо популяризації та пропаганди туристично-відновлюючого, курортного й рекреаційного потенціалу регіону на світових туристичних ринках;

раціональне використання туристичних, рекреаційних ресурсів краю та об'єктів історико-культурної спадщини;

комплексне дослідження запасів лікувально-оздоровчих ресурсів (мінеральних вод, грязей, солені озера та соляні шахти);

поліпшення аналітичної роботи у сфері туризму та діяльності курортів на основі відкритості та детінізації туристично-рекреаційної діяльності, удосконалення системи звітності;

підвищення та забезпечення професійного рівня працівників туристично-рекреаційної сфери;

сприяння розвитку перспективних форм туризму (зелений туризм, активні види відпочинку) з урахуванням необхідності забезпечення ефективного природокористування й охорони навколишнього середовища;

створення безпечних умов для туристів;

міжнародне співробітництво та обмін досвідом у сфері туризму та курортів.

Фінансування з обласного бюджету здійснюється у межах видатків, передбачених у бюджеті на відповідний рік.

Обсяг коштів, які пропонується залучити на виконання Програми	Етапи виконання Програми за роками:				Усього витрат на виконання Програми:
	2027	2028	2029	2030	
Усього, тис. гривень, у тому числі:					
обласний бюджет					

Програма покликана стати концептуальною базою довгострокового розвитку туризму як відновлюючого, курортів і рекреації в області як високорентабельної галузі економіки, покращити рівень туристичної та рекреаційної інфраструктури області, сприяти зростанню привабливості серед гостей краю і забезпечити становлення Закарпатської області як регіону із сучасною індустрією гостинності та безпечного відпочинку.

При реалізації Програми обов'язковим є врахування наявних рекреаційних ресурсів та збереження історико-культурної спадщини.

V. Завдання і заходи Програми та результативні показники

1. Розвиток туристичної і транспортної інфраструктури області:

1.1. Формування цілісної системи туристичних маршрутів області разом із сучасною інфраструктурою. Узгодження планів ремонту та будівництва доріг, у тому числі велодоріжок області, з Програмою у частині розвитку туристичної інфраструктури.

Очікувані результати: підвищення привабливості області як туристичного регіону з відновлення, розвиток туристичної інфраструктури, підвищення якості туристичних послуг, збільшення туристичних потоків на територію області через удосконалення системи дорожнього сполучення.

1.2. Координація залучення інвестицій у туристичну індустрію, у тому числі для будівництва об'єктів придорожного сервісу, а також колективних та індивідуальних засобів розміщення у районах та об'єднаних територіальних громадах області, облаштування спеціалізованих стоянок біля об'єктів туристичних відвідувань, встановлення двомовних туристичних знаків та стендів тощо відповідно до державних стандартів та сприяння створенню на території області сучасних туристично-рекреаційних комплексів.

Очікувані результати: формування сприятливого інвестиційного іміджу, збільшення обсягів інвестування у туристичну галузь, підвищення привабливості області як туристичного регіону, збільшення кількості робочих місць, зростання якості життя населення.

1.3. Створення та відновлення розгалуженої системи туристичних маршрутів, їх обстеження, впровадження, інформаційний супровід та інфраструктурне забезпечення за напрямками туристичних маршрутів (маркування, встановлення вказівників). Поліпшення транспортно-логістичних можливостей області.

Очікувані результати: підвищення привабливості області як туристичного регіону, забезпечення безпеки туристів на території області, збільшення та впорядкування туристичних потоків.

1.4. Сприяння модернізації матеріальної бази туристичної індустрії, у тому числі через забезпечення доступних умов для відвідування туристичних закладів особами з інвалідністю та інших мало мобільних груп населення.

Очікувані результати: підвищення рівня привабливості та пристосованості до потреб осіб з інвалідністю та мало мобільних груп населення у сфері надання туристичних послуг, створення передумов для формування конкурентоспроможного регіонального туристичного продукту, рівних умов для усіх мало мобільних груп населення.

2. Просвітницька діяльність та науково-освітнє забезпечення розвитку туризму й діяльності курортів:

2.1. Формування сучасного ефективного конкурентоспроможного професійного управлінського, кадрового та педагогічного потенціалу.

Запровадження системи підготовки кваліфікованих кадрів для туристично-рекреаційної сфери, зокрема гідів-перекладачів, екскурсіводів, інструкторів із видів спортивного туризму, провідників тощо.

Очікувані результати: забезпечення сфери туризму і діяльності курортів кваліфікованими кадрами, підвищення якості обслуговування туристів, створення передумов для формування конкурентоспроможного регіонального туристичного продукту.

2.2. Обмін кращими практиками туристичної діяльності, у тому числі з питань сталого туризму, під час проведення науково-практичних конференцій, семінарів, засідань за круглим столом та інших заходів.

Очікувані результати: вивчення досвіду розвитку туристичної сфери на прикладі інших регіонів України та країн, вирішення нагальних проблем туристично-рекреаційної галузі.

2.3. Розроблення науково-обґрунтованих концепцій та програм регіонального розвитку перспективних туристично-рекреаційних територій.

Підготовка, розгляд та погодження клопотань про оголошення природних територій курортами державного та місцевого значення.

Очікувані результати: підготовка локальних інвестиційних проєктів у туристичній сфері, забезпечення збереження та раціонального використання цінних рекреаційних ресурсів області.

2.4. Консолідація можливостей влади, бізнесу, громадськості щодо розроблення програмних документів у туристичній сфері. Розроблення механізму підтримки перспективних проєктів розвитку туризму та курортів на обласному рівні, заходів зі спрощення нормативних та дозвільних документів.

3. Розвиток туристичних дестинацій:

3.1. Ефективне та раціональне використання природно-ресурсного потенціалу області у туристичних цілях.

Очікувані результати: розвиток туристичної сфери як відновлюючого регіону, збільшення частки туристичної сфери у валовому регіональному продукті, підвищення показників зайнятості населення (зокрема у сільських населених пунктах).

3.2. Активізація розвитку сільського зеленого туризму як необхідної передумови комплексного соціально-економічного розвитку сільських територій. Розвиток видів туризму, заснованих на природному потенціалі регіону, у тому числі агроекотуризму. Підвищення рівня інвестиційної, соціальної привабливості та впізнаваності історико-культурних об'єктів.

Очікувані результати: вирішення соціально-економічних проблем сільської місцевості, поліпшення умов та якості життя сільського населення, самозайнятість населення, можливість додаткового заробітку.

3.3. Забезпечення якісного сервісного обслуговування у туристичній індустрії та сприяння у створенні безпечних умов для туристів, очищення та впорядкування пішохідних туристичних маршрутів.

Очікувані результати: формування конкурентоспроможного туристичного продукту, поліпшення туристичної привабливості регіону, збільшення туристичних потоків та забезпечення безпечних умов перебування туристів на пішохідних туристичних маршрутах.

4. Маркетинг та популяризація туристичного потенціалу Закарпаття:

4.1. Презентація області як туристичного регіону на національному та міжнародному рівнях через участь у виставках, форумах, конференціях, засіданнях за круглим столом, семінарах, днях добросусідства тощо.

Очікувані результати: формування сприятливого туристичного іміджу, розширення географії туристичних потоків в область, активізація туристичного бізнесу в регіоні.

4.2. Створення умов для формування області як центру із залучення міжнародного туризму в Україну.

Очікувані результати: підтримка і консолідація профільної виставкової діяльності, створення на регіональному туристичному ринку однієї з найбільших національних туристичних виставок, розширення географії туристичних потоків в область, активізація туристичного бізнесу в регіоні.

4.3. Інформування громадськості щодо розвитку туристичної сфери як галузі відновлення у мережі «Інтернет» та ЗМІ.

Очікувані результати: формування сприятливого туристичного іміджу як регіону з відновлення, збільшення туристичних потоків, збільшення відрахувань до бюджетів усіх рівнів.

4.4. Випуск інформаційних матеріалів, аудіогідів, відеофільмів, промоційних відео, віртуальних турів про туристично-рекреаційну індустрію області тощо.

Очікувані результати: поліпшення туристичного іміджу як області з відновлення сил, збільшення туристичних потоків, збільшення відрахувань до бюджетів усіх рівнів.

4.5. Розроблення та виготовлення туристичної презентаційно-довідкової та сувенірної продукції з туристичним логотипом Закарпаття.

4.6. Організація та проведення туристично-привабливих акцій, фестивалів, традиційних свят, пізнавальних турів з метою відновлення в регіоні.

Очікувані результати: поліпшення туристичного іміджу як області з відновлення, збільшення туристичних потоків.

5. Розвиток міжнародного і транскордонного співробітництва з метою підтримки та співфінансування проєктів регіонального розвитку у туристичній галузі.

5.1. Реалізація міжнародних проєктів, програм та міжнародний обмін досвідом провідних фахівців у галузі туризму та рекреації, у тому числі співфінансування проєктів міжнародної технічної допомоги.

Очікувані результати: реалізація проєктів регіонального розвитку у туристичній сфері, залучення додаткового фінансування у сферу, розвиток туристичної інфраструктури, встановлення співпраці в рамках Карпатського Єврорегіону тощо, що сприятиме підвищенню привабливості області як туристичного регіону та поліпшенню якості надання туристичних послуг.

VI. Напрями діяльності та заходи Програми

Пріоритетні напрями Програми:

створення та просування туристичного продукту Закарпаття на внутрішньому і міжнародному туристичних ринках;

розвиток та реконструкція дорожньо-транспортної інфраструктури;

розвиток оздоровчо-лікувального туризму як відновлення на базі мінеральних та біотермальних вод Закарпаття;

розвиток сільського (зеленого) туризму, в тому числі відновлення населення;

розвиток екологічного туризму як відновлення на основі природо-заповідних територій краю;

сприяння розвитку еногастрономічного туризму відновленню населення;

сприяння розвитку активних видів туризму (пішохідного, гірського, водного, гірськолижного, кінного тощо) з урахуванням необхідності забезпечення ефективного природокористування та охорони навколишнього середовища;

забезпечення туристично-рекреаційної галузі області кваліфікованими кадрами;

запровадження системи контролю за роботою туристичних підприємств, екскурсіводів та гідів-перекладачів, які працюють на території Закарпатської області;

підвищення якості та розширення асортименту туристично-рекреаційних послуг;

створення сприятливих економіко-правових та організаційних умов для залучення вітчизняних та іноземних інвестицій у туристичну сферу;

проведення інформаційно-рекламної роботи щодо популяризації та пропаганди туристичного потенціалу Закарпаття на світових туристичних ринках;

підтримка фестивального руху в області;

активізація міжнародної співпраці у сфері туризму і курортів;

налагодження співпраці між владою, представниками туристичного бізнесу та громадськістю;

реалізація проєктів регіонального розвитку.

Напрями діяльності та заходи Програми реалізуються за рахунок коштів та у межах видатків обласного бюджету (додаток 2 до Програми), передбачених на розвиток туризму та курортів, суб'єктів підприємництва усіх форм власності, громадських та неприбуткових організацій, міжнародної технічної допомоги і грантів, інвестиційних коштів, інших джерел, не заборонених законодавством.

VII. Очікувані результати та ефективність Програми

Реалізація заходів Програми сприятиме створенню умов для впровадження ефективної маркетингової та інформаційної політики з підтримки регіонального та вітчизняного туристичного продукту на внутрішньому та міжнародному туристичних ринках, зростанню туристичних потоків та збільшенню надходжень від туристичної діяльності до бюджетів усіх рівнів.

Розвиток туризму в області стимулюватиме економічну активність, а малого й середнього бізнесу – сприятиме створенню нових робочих місць у різних секторах економіки.

Створення високоякісного туристично-рекреаційного продукту та формування конкурентоспроможної на внутрішньому й світовому ринках

індустрії туристичних і рекреаційних послуг забезпечить комплексний розвиток території, сприятиме формуванню області як центру промоційної діяльності туристичної галузі.

Завдання	Показники	Одиниця виміру	Значення показників за роками:			
			2027 рік	2028 рік	2029 рік	2030 рік
Економічні	Кількість обслуговуваних туристів	тис. осіб				
	Туристичний збір	млн. грн.				

VIII. Координація та контроль за виконанням Програми

Координацію і контроль за виконанням Програми здійснює управління туризму та курортів обласної державної адміністрації – обласної військової адміністрації.

Структурні підрозділи облдержадміністрації та органи місцевого самоврядування, територіальні підрозділи центральних органів виконавчої влади, які є відповідальними за виконання передбачених Програмою заходів, забезпечують їх реалізацію у повному обсязі у визначені терміни та подають відповідну інформацію управлінню туризму та курортів облдержадміністрації до 20 січня наступного року за звітним періодом протягом 2027 – 2030 років.

Управління туризму та курортів облдержадміністрації – обласної військової адміністрації здійснює контроль за реалізацією заходів Програми і подає узагальнену інформацію про її виконання облдержадміністрації-обласної військової адміністрації до 1 лютого наступного року після звітного періоду. Контроль за виконанням Програми здійснюється облдержадміністрацією-обласною військовою адміністрацією та обласною радою. Управління туризму та курортів облдержадміністрації-обласної військової адміністрації подає обласній раді обґрунтовану оцінку результатів виконання Програми щороку.

Основні напрями та заходи Програми будуть корегуватися з урахуванням воєнного стану, соціально-економічної ситуації в області та чинної нормативно-правової бази.

ПАСПОРТ
Програми розвитку туризму і курортів у Закарпатській області
на 2027 – 2030 роки

1.	Ініціатор розроблення Програми	Закарпатська обласна державна адміністрація – обласна військова адміністрація
2.	Підстава для розроблення Програми	Закони України «Про туризм», «Про курорти», Стратегія розвитку Закарпатської області до 2027 року
3.	Розробник Програми	Управління туризму та курортів облдержадміністрації – обласної військової адміністрації
4.	Співрозробники Програми	Відповідні структурні підрозділи облдержадміністрації – обласної військової адміністрації, вищі навчальні заклади, громадські організації у туристичній галузі, агентства регіонального розвитку (за згодою) та представники туристичної галузі
5.	Відповідальні виконавці Програми	Управління туризму та курортів облдержадміністрації – обласна військова адміністрація, відповідні структурні підрозділи облдержадміністрації-обласної військової адміністрації, територіальні громади, територіальні підрозділи центральних органів виконавчої влади (за згодою)
6.	Учасники Програми	Відповідні структурні підрозділи облдержадміністрації – обласної військової адміністрації, територіальні громади, територіальні підрозділи центральних органів виконавчої влади (за згодою) та представники туристичної галузі
7.	Термін реалізації Програми	2027 – 2030 роки
8.	Місцеві бюджети, які беруть участь у виконанні Програми (для комплексних програм)	Обласний бюджет
9.	Загальний обсяг фінансових ресурсів, необхідних для реалізації Програми, усього, у тому числі:	_____ тис. гривень
	коштів обласного бюджету	_____ тис. гривень
	коштів районних бюджетів	–

**Начальник управління туризму
та курортів обласної військової
адміністрації**

НАПРЯМИ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ЗАХОДИ
Програми розвитку туризму і курортів у Закарпатській області
на 2027 – 2030 роки

Найменування напрямів діяльності (пріоритетні завдання)	Перелік заходів Програми	Строки виконання заходів	Виконавці	Джерела фінансування	Орієнтовні обсяги фінансування (вартість), тис. гривень, у тому числі: (2027-2030 роки)	Очікувані результати
1	2	3	4	5		9
1. Розвиток туристичної та транспортної інфраструктури області	1.1. Утримання існуючих, знакування і маркування нових туристичних шляхів та маршрутів територією області (у тому числі розроблення та встановлення інформаційних вказівників/стендів за маршрутами руху туристів), забезпечення інформаційного облаштування об'єктів історико-культурної, архітектурної та природної спадщини, включених до регіональної та національної мереж туристично-екскурсійних маршрутів.	2027 – 2030 роки	Управління туризму та курортів облдержадміністрації – обласної військової адміністрації спільно з НПП „Синевир”, „Зачарований край”, „Ужанський” та Карпатським біосферним заповідником, ДО „Служба місцевих автомобільних доріг та розвитку інфраструктури у Закарпатській області”, Служби відновлення та розвитку інфраструктури у	Обласний бюджет		Підвищення привабливості області як туристичного регіону, покращення якості туристичних послуг, збільшення туристичних потоків на територію області через поліпшення системи дорожнього сполучення

		Закарпатській області, філія „Карпатський лісовий офіс” ДП „Ліси України”, райдержадміністрації – районні військові адміністрації, територіальні громади спільно з інститутами громадянського суспільства (за згодою)		
1.2. Забезпечення безбар’єрного доступу до туристичних об’єктів для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення шляхом розвитку та покращення туристичної інфраструктури, із застосуванням цифрових та інформаційних технологій, у тому числі в рамках державно-приватного партнерства.	2027 – 2030 роки	Управління туризму та курортів облдержадміністрації – обласної військової адміністрації, райдержадміністрації – районні військові адміністрації, територіальні громади спільно з інститутами громадянського суспільства та суб’єктами туристичної діяльності області (за згодою)	Обласний бюджет	Поліпшення доступності до туристичних об’єктів, збільшення кількості обслуговуваних туристів з інвалідністю, популяризація інклюзивного туризму в області та безбар’єрність для мало мобільних осіб населення

	1.3. Підтримка та промоція діючих та нових туристично-інформаційних центрів області	2027 – 2030 роки	Управління туризму та курортів облдержадміністрації – обласної військової адміністрації, райдержадміністрації – районні військові адміністрації, територіальні громади спільно з інститутами громадянського суспільства (за згодою)	Обласний бюджет		Забезпечення функціонування мережі туристично-інформаційних центрів області, просування регіонального туристичного продукту
2. Просвітницька діяльність та науково-освітнє забезпечення розвитку туризму та діяльності курортів	2.1. Участь, організація та проведення конференцій, семінарів, засідань за круглим столом, засідань комісій, робочих груп з метою обміну досвідом та поширення кращих практик у сфері туризму, у тому числі щодо сталого розвитку туризму Карпат тощо	2027 – 2030 роки	Управління туризму та курортів облдержадміністрації – обласної військової адміністрації; райдержадміністрації – районні військові адміністрації, територіальні громади спільно з інститутами громадянського суспільства (за згодою)	Обласний бюджет		Забезпечення сталого розвитку туризму на території адміністративних районів області та туристичних дестинацій
	2.2. Організація та сприяння проведенню навчальних і просвітницьких заходів (семінарів, тренінгів, курсів, практик, конкурсів тощо) для посадових осіб місцевих органів виконавчої влади і органів місцевого самоврядування, суб'єктів	2027 – 2030 роки	Управління туризму та курортів облдержадміністрації – обласної військової адміністрації спільно з департаментом освіти і науки облдержадміністрації-	Обласний бюджет		Підвищення кваліфікації кадрів туристичної сфери. Вирішення питання щодо забезпечення надання якісних послуг екскурсоводами, гідами-

	туристичної діяльності (власників садиб, персоналу закладів розміщення та харчування, туристично-інформаційних центрів тощо), підготовка і підвищення кваліфікації фахівців туристичного супроводу (провідників у гори, екскурсководів, гідів-перекладачів, інструкторів активного туризму тощо)		обласної військової адміністрації, головним управлінням ДСНС у Закарпатській області та інститутами громадянського суспільства (за згодою)			перекладачами, провідниками у гори тощо. Підвищення безпеки туристів. Позитивний імідж Закарпаття як безпечного регіону для подорожей
	2.3. Створення сприятливого середовища для діяльності суб'єктів туристичної індустрії (підтримка розвитку туристичних кластерів, сприяння створенню нових туристичних продуктів, реалізація маркетингових досліджень та досліджень природно-оздоровчих ресурсів, проведення моніторингу туристичних потоків тощо) у Закарпатській області	2027 – 2030 роки	Управління туризму та курортів облдержадміністрації – обласної військової адміністрації спільно з департаментом освіти і науки облдержадміністрації, райдержадміністрації, територіальні громади спільно з інститутами громадянського суспільства (за згодою)	Обласний бюджет		Визначення потреб та умов, за яких забезпечується повне задоволення та відновлення сил населення у туристичних послугах, оцінка співвідношення попиту і пропозицій на туристичні послуги. Розроблення наукових та практичних обґрунтувань з метою прийняття ефективних рішень у сфері підтримки розвитку туризму
3. Розвиток туристичних дестинацій	3.1. Підтримка розвитку курортних і рекреаційних територій шляхом розроблення методичних рекомендацій, забезпечення інформаційно-методичного супроводу та	2027 – 2030 роки	Управління туризму та курортів облдержадміністрації – обласної військової адміністрації спільно з департаментом освіти і	Обласний бюджет		Підготовка висновків про наявність унікальних ресурсів для подальшого оголошення природних територій

	сприяння оголошенню природних територій курортними з метою сприяння відновленню психологічного, емоційного та ментального здоров'я населення		науки облдержадміністрації – обласної військової адміністрації, райдержадміністрації – районні військові адміністрації, територіальні громади (за згодою)			курортним та сприяння відновленню населення
	3.2. Сприяння розвитку сільського, зеленого та еногастрономічного туризму шляхом створення та просування туристичних продуктів із використанням потенціалу приватних виноградарів та виноробів, бджолярів, вівчарів, фермерів тощо	2027 – 2030 роки	Управління туризму та курортів облдержадміністрації – обласної військової адміністрації спільно з департаментом освіти і науки облдержадміністрації – обласної військової адміністрації, райдержадміністрації – районні військові адміністрації, територіальні громади (за згодою)	Обласний бюджет		Забезпечення реалізації пріоритетного напрямку розвитку туризму, активізація розвитку сільських територій, створення робочих місць
	3.3. Створення безпечних умов для перебування туристів на гірських територіях шляхом організації та проведення практичних заходів, спрямованих на підвищення рівня безпеки туристів у горах	2027 – 2030 роки	Управління туризму та курортів облдержадміністрації – обласної військової адміністрації, головне управління ДСНС у Закарпатській області, райдержадміністрації-районні військові адміністрації, територіальні громади (за згодою)	Обласний бюджет		Позитивний імідж Закарпаття як безпечного регіону для подорожей та відновлення населення. Покращення якості надання туристичних послуг, створення сприятливих умов для відпочинку та лікування

4. Популяризація туристичного потенціалу Закарпаття	4.1. Розроблення та випуск інформаційних видань про туристично-рекреаційну індустрію області; виготовлення/придбання інформаційних фласрів, буклетів, брошур, довідників, календарів, туристичних карт тощо (у тому числі переклад мовами Європейського союзу)	2027 – 2030 роки	Управління туризму та курортів облдержадміністрації – обласної військової адміністрації	Обласний бюджет		Інформування туристів про туристичний потенціал регіону, забезпечення постійного консультування громадськості з питань розвитку туризму та курортів
	4.2. Розроблення/виготовлення віртуальних турів, фотоматеріалів, відеофільмів, промоційних відео-, аудіогідів та інших інформаційно-цифрових продуктів про туристично-рекреаційний потенціал Закарпаття, у тому числі переклад мовами Європейського союзу та поширення їх на медійних ресурсах тощо	2027 – 2030 роки	Управління туризму та курортів облдержадміністрації – обласної військової адміністрації	Обласний бюджет		
	4.3. Виготовлення/придбання сувенірної продукції тощо, у тому числі з туристичним логотипом Закарпаття	2027 – 2030 роки	Управління туризму та курортів облдержадміністрації – обласної військової адміністрації	Обласний бюджет		Формування сприятливого туристичного іміджу, розширення географії туристичних потоків до області, активізація туристичного бізнесу в регіоні
	4.4. Участь у регіональних, всеукраїнських та міжнародних спеціалізованих заходах (виставках, конференціях, круглих столах, семінарах, тренінгах тощо), заходах	2027 – 2030 роки	Управління туризму та курортів облдержадміністрації – обласної військової адміністрації, райдержадміністрації –	Обласний бюджет		Презентація туристичного потенціалу області та залучення до співпраці туристичних операторів України

	<p>транскордонного співробітництва та днях добросусідства. Виготовлення/придбання мобільного виставкового стенду та обладнання для представлення туристично-рекреаційного потенціалу на презентаційних і спеціалізованих заходах тощо</p>		<p>районні військові адміністрації, територіальні громади (за згодою)</p>			<p>та близького зарубіжжя у сфері розвитку туризму та курортів, поширення позитивного іміджу туристичного Закарпаття на внутрішньому та зовнішньому ринках через участь у спеціалізованих заходах</p>
	<p>4.5. Підготовка і поширення інформації про туристично-рекреаційну привабливість Закарпаття (у тому числі соціального спрямування) шляхом розміщення інформації у мережі „Інтернет” (вебсайти, соціальні мережі, YouTube, спеціалізовані туристичні портали, SMM-просування тощо), у тому числі переклад мовами Європейського союзу</p>	<p>2027 – 2030 роки</p>	<p>Управління туризму та курортів облдержадміністрації – обласної військової адміністрації</p>	<p>Обласний бюджет</p>		<p>Належне матеріально-технічне забезпечення учасників виставок</p>
	<p>4.6. Забезпечення роботи, підтримки та розвитку офіційного туристично-інформаційного порталу „Вітаємо на Закарпатті”, туристично-інформаційних інтерактивних сенсорних терміналів (інфобоксів) та інших цифрових інформаційних ресурсів, включаючи хостинг, адміністрування, інформаційне наповнення, доступ до мережі Інтернет, програмне забезпечення та його оновлення, у тому числі із забезпеченням перекладу мовами Європейського Союзу та</p>	<p>2027 – 2030 роки</p>	<p>Управління туризму та курортів облдержадміністрації – обласної військової адміністрації</p>	<p>Обласний бюджет</p>		<p>Інформування туристів про туристичний потенціал регіону, забезпечення постійного консультування громадськості з питань розвитку туризму та курортів</p>

	доступності інформаційних ресурсів для осіб з порушеннями зору і слуху					
	4.7. Організація інформаційно-пізнавальних турів місцями туристично-рекреаційної привабливості області для представників туристичних компаній України та інших держав, блогерів та представників засобів масової інформації тощо	2027 – 2030 роки	Управління туризму та курортів облдержадміністрації – обласної військової адміністрації спільно з департаментом стратегічних комунікацій, національностей та релігій облдержадміністрації – обласної військової адміністрації	Обласний бюджет		Презентація нових туристичних маршрутів та продуктів Закарпатської області, проведення інформаційних та прес-турів новими туристичними маршрутами області з метою відновлення та оздоровлення населення
	4.8. Організація і проведення Міжнародного туристичного форуму в області та урочистих заходів з нагоди відзначення Всесвітнього дня туризму та Дня туризму в Україні тощо	2027 – 2030 роки	Управління туризму та курортів облдержадміністрації – обласної військової адміністрації	Обласний бюджет		Презентація туристичного потенціалу області та залучення до співпраці туристичних операторів України та близького зарубіжжя у сфері розвитку туризму та курортів, поширення позитивного іміджу туристичного Закарпаття на внутрішньому та зовнішньому ринках через участь у спеціалізованих заходах

5. Розвиток міжнародного і транскордонно го співробітництва з метою підтримки та співфінансування проектів регіонального розвитку у сфері туризму	5.1.Реалізація міжнародних проектів, програм та міжнародний обмін досвідом провідних фахівців в галузі туризму та рекреації, сприяння реалізації грантових проектів, у тому числі співфінансування проектів міжнародної технічної допомоги	2027 – 2030 роки	Управління туризму та курортів облдержадміністрації – обласної військової адміністрації	Обласний бюджет		Підтримка проектів регіонального розвитку у туристичній сфері, що сприятиме підвищенню привабливості області як туристичного регіону та покращенню якості надання туристичних послуг
	УСЬОГО:					